

Bank er med sin bedste Villie ikke i Stand til at forhindre Sedlerne i at komme i Cirkulation. Med andre Ord, naar vi vil have en varig Forbedring af Valutaforholdene gennem en Seddeldeflation, maa vi have Sedlerne ud af Cirkulation. Det er ikke nok, at vi faar dem til at cirkulere svagere, det slaar ikke til i det lange Løb. Jeg nævnte før, at de andre Kreditmidler ikke var nær saa farlige, fordi de ikke cirkulerede saa hurtigt; men der er dog nogle af disse Kreditmidler, som man skal være varsom med. Der er nemlig en Tanke, der har været fremme i den senere Tid, og som gaar ud paa, om man ikke under de nuværende Forhold, i Stedet for at overtrække Nationalbankkontoen — jeg gaar ud fra, at dette er nødvendigt —, kunde gaa til at udstede en Slags Statsnoter, en eller anden Slags korte Statsveksler. Men disse vilde efter min Mening være langt farligere end saadanne Kreditmidler som f. Eks. Veksler og Obligationer o. s. v., idet de i højere Grad vil nærme sig til at kunne faa Sedlernes Omløbshastighed, og jeg vil derfor mene, at man bør være varsom med at gribe dertil. Dermed vil jeg ikke sige, at Forholdet ikke kan blive saadan, at man i en kortere Periode maa gaa dertil.

Jeg vender tilbage til de mange forskellige Valutabetænkninger og -forslag, vi har haft, ikke kunst fra Regeringens Side; men ude i Befolkningen har det jo vrimlet med Forslag i den Retning. Det hænger utvivlsomt i høj Grad sammen med det, som det ærede Medlem Hr. Trier gav Udtryk for i en meget interessant Vending, som han brugte, nemlig at der paa dette Omraade er — jeg noterede det ordret — „en uendelig Masse Overtro“. Det er rigtigt; sjældent har jeg overfor et økonomisk Problem set en saadan Masse Overtro bragt i Cirkulation i Befolkningen som her. Det er rimeligt nok, at der har skullet gaa en vis Tid, før det kunde blive muligt at komme til den Afklaring af Forholdene, som vi nu forhaabentlig er inde i. Overtro er det jo ikke altid let at udrydde, og her har, som sagt, været rigeligt af Overtro i saa Henseende. Nu brugte det ærede Medlem Hr. Rode et Udtryk, som jeg fuldt ud kan tiltræde, idet han ansaa det for at være det vigtigste ved det, der er sket ved det foreliggende Forslag — eller rettere ved det Forslag, som er stillet enstemmigt fra den sidste Valutakommissions Side —, at Samfundet er ved at blive enigt med sig selv om, hvad det vil. Det er saa vist ogsaa det, vi har trængt til gennem de mange, mange Aar; og jeg anser det for en uhyre Fordel, at vi

tilsyneladende gennem det Forslag, som nu foreligger fra Valutakommissionen, er naaet til nogenlunde Klarhed over, hvad det er, man vil, samtidig med, at man maaske har skilt Ting af Betydning ud, som man ikke vil have; men det vigtigste ved Siden deraf er utvivlsomt, at vi har faaet én hel Del af de taagede fantastiske Teorier og Synspunkter kvalet paa en saadan Maade, at de utvivlsomt aldrig mere staar op.

Som sagt, jeg beklager, at det har taget saa lang Tid, inden man er naaet dertil, men det har maaske været nødvendigt for at faa Standpunkterne klaret. Det er for mig underligt at tænke, at der skulde gaa saa lang Tid, inden Samfundet i Almindelighed kom til at se Sagens Kærne, nemlig det, jeg har kaldt Kreditinflation; thi dens Opmarch var i Virkeligheden ganske klar allerede i 1917—18. Lad imidlertid gaa, at det ikke blev almindeligt erkendt den Gang; mere mærkeligt forekommer det mig, at det ikke fra 1919 blev mere almindeligt forstaaet. Det er nemlig klart, naar man ser paa Tallene, som de fremgaar af Seddelemmissionens Størrelse, at Inflationen har givet sig et endogsaa meget kraftigt Udslag i 1919; thi i Løbet af dette Aar sank den danske Krone utvivlsomt hastigere, end den i et lignende Tidsrum er sunket under hele den Periode, hvori den har svinget saa stærkt. Regnet med runde Tal sank den fra Pari, altsaa 100, til 80 i Løbet af et Aar; og i Løbet af $1\frac{1}{2}$ Aar sank den med henimod $\frac{1}{4}$ af dens Værdi, altsaa ned til $\frac{3}{4}$.

Jeg skal til Forstaaelse af mit Syn paa Sagen — adskillige ærede Medlemmer ved, at det ikke altid er faldet sammen med den almindelige Opfattelse — til Begrundelse deraf og til Forklaring af min Stilling overfor det foreliggende Forslag give en ganske kort Fremstilling af Udviklingen paa dette Omraade siden 1914. Ærede Medlemmer ved alle sammen, at vi i 1914 her ligesom i alle andre Lande umiddelbart efter Krigens Udbrud fandt Grund til at suspendere Guldindløseligheden, og det var ogsaa absolut nødvendigt paa dette Tidspunkt; alle har erkendt det, idet alle gik med dertil. Denne Ophævelse af Guldindløseligheden spiller egentlig ingen Rolle for Valutaen, saa længe der er Opgangstider, saaledes som der var indtil 1918—19; thi under de daværende Forhold med stigende Produktion og stigende Omsætning tænkte ingen Mennesker paa andet, end at Sedlerne var fuldgode. Det, man kunde købe for sin Seddel den ene Dag, kunde man sælge den næste, endda til højere Pris. Der var med andre Ord